

Podzimní Pracovní den Sekce biochemických laborantů

P. Coufal

Ve středu 12. října 2022 se v Lékařském domě v Praze uskutečnil již 37. Pracovní den Sekce biochemických laborantů ČSKB. Téma – Toxikologická a molekulárně-genetická laboratorní diagnostika v klinické biochemii – přilákalo velký počet zájemců, takže kapacita přednáškového sálu byla naplněna již v polovině září.

Pracovní den zahájila předsedkyně výboru ČSKB doc. Ing. Drahomíra Springer, Ph.D. Přivítala účastníky a vyzvala k aktivní spolupráci všechny přítomné.

V úvodní přednášce doc. RNDr. D. Friedeckého, Ph.D. z OKB FN Olomouc byly velmi přehledně prezentovány dědičné metabolické poruchy a jejich klasifikace. Od popsání první dědičné metabolické poruchy v roce 1902 dochází zejména v posledních letech na základě nových diagnostických postupů k rychlému rozšíření spektra těchto onemocnění. Autor vysvětlil nutnost spolupráce s klinickou genetikou při diagnostice DMP. Z analytických metod se doporučuje aplikace hmotnostní spektrometrie do rutinní diagnostiky kvůli zrychlení analýzy a uplatnění speciálních softwarových vybavení. Prezentace obsahovala několik kazuistik a možnosti léčby dědičných metabolických poruch.

Druhé sdělení PharmDr. V. Šestáka z ÚKBD FN Hradec Králové objasnilo posluchačům rozdíl mezi klinickou a forenzní (soudní) toxikologickou analýzou. Obecně lze toxikologickou analýzu využít k diagnostice onemocnění, kontrole léčby, terapeutickému monitorování léčiv, analýze drog, dále při podezření na zanedbání péče o svěřenou osobu, doping atp. První zdokumentovaná forenzní toxikologická analýza byla otrava arsenem v roce 1840 ve Francii, kdy se pro průkaz používaly primitivní kolorimetrické metody. Dnes je nejčastější metodou průkazu plynová chromatografie a hmotnost-

ní spektrometrie. Přednáška byla obohacena o tři velmi zajímavé kazuistiky.

Ve třetí přednášce prof. PharmDr. M. Beránek, Ph.D. taktéž z ÚKBD FN Hradec Králové s názvem Celiakie – laboratorní diagnostika a indikační omezení definoval celiakii jako autoimunitní chronické zánětlivé onemocnění – nesnášenlivost lepku. Incidence v ČR je 1:200 – 1:250, tzn. 50000 nemocných, evidováno pouze 10%. Dále popsal patogenезi tohoto onemocnění, jeho diagnostiku včetně molekulárně-genetického vyšetření a omezení indikace vyšetření.

Po přestávkách následovala přednáška Bc. V. Janů z ÚLBLD VFN a 1.LF UK Praha, ve které byli posluchači seznámeni s laboratorní diagnostikou familiární hypercholesterolemie. Toto onemocnění je jednou z nejčastějších vrozených metabolických poruch. Poněvadž je familiární hypercholesterolemie celosvětově nedostatečně diagnostikována a léčena je klíčová včasná diagnostika. Autorka velmi přehledně popsala klinický i laboratorní obraz FH včetně molekulárně-genetické analýzy, která zpřesňuje diagnózu a umožňuje efektivnější léčbu.

V předposledním sdělení Bc. P. Scharové z ÚSL FN u svaté Anny v Brně byla prezentována velmi pěkná přednáška s názvem Paracetamol (Třetina z nás neví, jak správně paracetamol dávkovat. Volně prodejný lék, který je původcem nejčastějších otrav v ČR.) Tato přednáška byla pro celé auditorium zcela jistě poučením. Od popisu paracetamolu, mechanismu jeho účinku až po nežádoucí účinky jeho užívání. Paracetamol zaujímá první místo volby analgetické léčby. Intoxikace nastává nejčastěji po požití 7 g (14 tbl). Jako antidotum se podává acetylcystein i.v. K průkazu lze použít metody tenkovrstevné chromatografie, ke kvantitativní analýze potom imunochemické stanovení. Na trhu je 77 přípravků obsahujících paracetamol, z toho je 73 volně prodejných. Bezpečná osmička – maximálně 8 tablet za 24 hodin.

V závěrečném sdělení Mgr. M. Bunešová, MBA z ÚLCHKB FN Motol, předsedkyně sekce BL ČSKB seznámila přítomné se zprávou o činnosti výboru sekce, spoluprací s odbornými i profesními společnostmi a rovněž vyzvala přítomné ke spolupráci.

Všechny přednášky se setkaly s velmi pozitivní odezvou.